

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาการนวดแบบไทยประยุกต์ เป็นการศึกษาที่มุ่งหวังให้มองเห็นผลของการนวด ตามหลักของวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา ทั้งยังเป็นแนวทางหนึ่งของการศึกษาทางด้านจิตวิทยาการกีฬา ในหัวข้อของความมั่นใจเฉพาะอย่างที่เกิดขึ้นกับนักกีฬา และหาคำตอบที่ยืนยันถึงอิทธิพลในทางสรีรวิทยา ที่จะเป็นประโยชน์กับการศึกษา และการนำไปใช้ในทางปฏิบัติเพื่อความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์การกีฬาในอนาคตได้

เนื่องจากงานวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงทดลอง และมีขั้นตอนการทดลองไม่ซับซ้อนมากนัก การแบ่งหัวข้อออกเป็นประเด็นหลัก ๆ ที่จะแยกออกมาได้จากสมมุติฐาน ตามลำดับ จะทำให้เข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น โดยจะเริ่มต้นที่การนำเสนอข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ต่อด้วยผลของการนวดต่อความมั่นใจเฉพาะอย่าง จากนั้นเป็นผลของการนวดต่อเวลาของการตอบสนอง และความสัมพันธ์ของทั้งสองตัวแปรตาม โดยผลการวิจัยเป็นไปดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

RT	หมายถึง ค่าเวลาของการตอบสนองของมือต่อแสง
SE50%	หมายถึง ค่าความมั่นใจเฉพาะอย่างที่ระดับร้อยละ 50
SE75%	หมายถึง ค่าความมั่นใจเฉพาะอย่างที่ระดับร้อยละ 75
SE100%	หมายถึง ค่าความมั่นใจเฉพาะอย่างที่ระดับร้อยละ 100
$\bar{X}$	หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนน
SD	หมายถึง ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	หมายถึง ค่าสถิติการแจกแจง t
p	หมายถึง ค่าความน่าจะเป็นของความคลาดเคลื่อนแบบที่ 1
*	หมายถึง นัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้มาจากการสุ่มตัวอย่างนักกีฬาหญิงทีมชาติไทยที่สมัครใจเข้าร่วมการทดลอง จำนวน 30 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 15 คน เท่ากัน ซึ่งมีอายุระหว่าง 18-27 ปี ($\bar{X} = 20.97, SD = 2.62$) เป็นนักกีฬาระดับทีมชาติใน 7 ชนิดกีฬา แยกเป็นประเภทบุคคล 4 ชนิดกีฬา ประเภททีม 3 ชนิดกีฬา อัตราส่วน 4:3 และมีประสบการณ์ในการแข่งขันกีฬาระดับทีมชาติ 5-12 ครั้ง ($\bar{X} = 10.50, SD = 1.89$)

ข้อมูลของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ภายหลังจากที่ได้ทราบลักษณะทางกายภาพของกลุ่มตัวอย่างแล้วผู้วิจัยได้เริ่มต้นการเก็บข้อมูล และได้ผลออกมาดังต่อไปนี้ (ตารางที่ 2)

เวลาของการตอบสนองและความมั่นใจเฉพาะอย่างของกลุ่มทดลอง

ผลของการทดสอบเวลาของการตอบสนองและความมั่นใจเฉพาะอย่างของกลุ่มตัวอย่างที่น่าสนใจมีดังนี้ กลุ่มที่ได้รับการนวดก่อนการทดลอง เวลาของการตอบสนองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.204 วินาที ($SD = 0.064$) ซึ่งภายหลังจากการนวดให้กับกลุ่มตัวอย่าง แล้วทำการทดสอบพบว่า เวลาของการตอบสนองมีค่าเฉลี่ยลดลงเท่ากับ 0.173 วินาที ($SD = 0.019$) ความมั่นใจเฉพาะอย่างในระดับร้อยละ 50 ก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.281 วินาที ($SD = 0.105$) ภายหลังจากการทดลองพบว่ามีค่าเฉลี่ยลดลงเท่ากับ 0.248 วินาที ($SD = 0.115$) ความมั่นใจเฉพาะอย่างในระดับร้อยละ 75 ก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.238 วินาที ($SD = 0.079$) ภายหลังจากการทดลองพบว่ามีค่าเฉลี่ยลดลงเท่ากับ 0.220 วินาที ($SD = 0.087$) ความมั่นใจเฉพาะอย่างในระดับร้อยละ 100 ก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.204 วินาที ($SD = 0.064$) ภายหลังจากการทดลองพบว่ามีค่าเฉลี่ยลดลงเท่ากับ 0.193 วินาที ($SD = 0.067$)

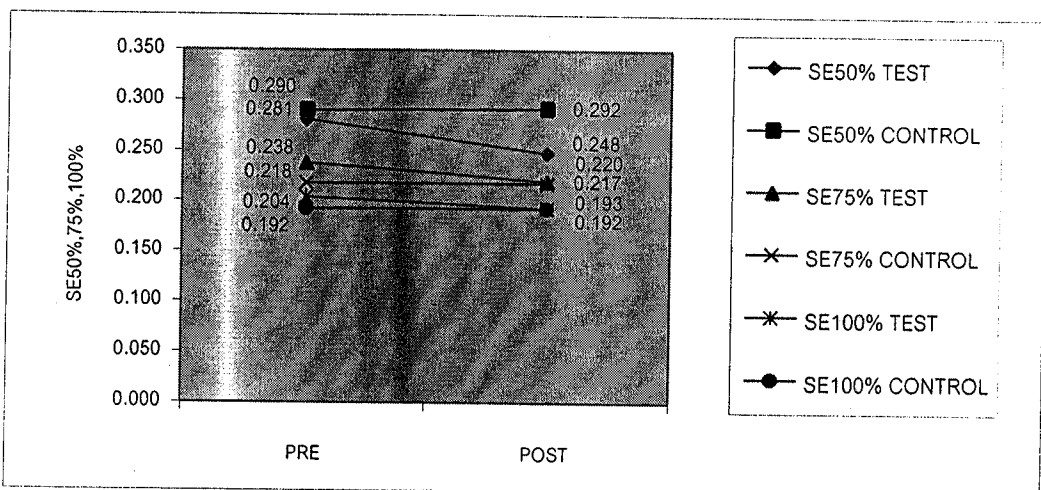
เวลาของการตอบสนองและความมั่นใจเฉพาะอย่างของกลุ่มควบคุม

ผลของการทดสอบเวลาของการตอบสนองและความมั่นใจเฉพาะอย่างของกลุ่มตัวอย่างที่น่าสนใจมีดังนี้ กลุ่มที่ไม่ได้รับการนวดก่อนการทดลอง ความมั่นใจเฉพาะอย่างในระดับร้อยละ 100 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.192 วินาที ($SD = 0.017$) ซึ่งภายหลังจากช่วงเวลาควบคุม (นั่งพัก ผ่อน 20 นาที) ความมั่นใจเฉพาะอย่างในระดับร้อยละ 100 ภายหลังจากการทดลองมีค่าเฉลี่ยไม่เปลี่ยนแปลงเท่ากับ 0.192 วินาที ($SD = 0.017$)

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลค่าเฉลี่ยของเวลาของการตอบสนอง และค่าเฉลี่ยของความมั่นใจ เฉพาะอย่างทีระดับร้อยละ 50 ร้อยละ 75 และร้อยละ 100 ของกลุ่ม ทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองและหลังการทดลอง (หน่วยเป็นวินาที)

		ก่อนการทดลอง				หลังการทดลอง			
		Min	Max	$\bar{X}$	SD	Min	Max	$\bar{X}$	SD
ทดลอง	RT	0.151	0.417	0.204	0.064	0.143	0.207	0.173	0.019
	SE50%	0.185	0.162	0.281	0.105	0.160	0.622	0.248	0.115
	SE75%	0.171	0.500	0.238	0.079	0.152	0.516	0.220	0.087
	SE100%	0.151	0.417	0.204	0.064	0.140	0.417	0.193	0.067
ควบคุม	RT	0.167	0.224	0.192	0.017	0.151	0.217	0.182	0.018
	SE50%	0.213	0.420	0.290	0.058	0.200	0.420	0.292	0.066
	SE75%	0.160	0.300	0.218	0.029	0.150	0.300	0.217	0.034
	SE100%	0.167	0.224	0.192	0.017	0.167	0.224	0.192	0.017

หลังจากที่ได้รายงานข้อมูลเบื้องต้นแล้วผู้วิจัยได้จัดทำกราฟเส้นแสดงค่าเฉลี่ยของข้อมูล ในเรื่องของความมั่นใจเฉพาะอย่างและเวลาของการตอบสนองเพื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลง

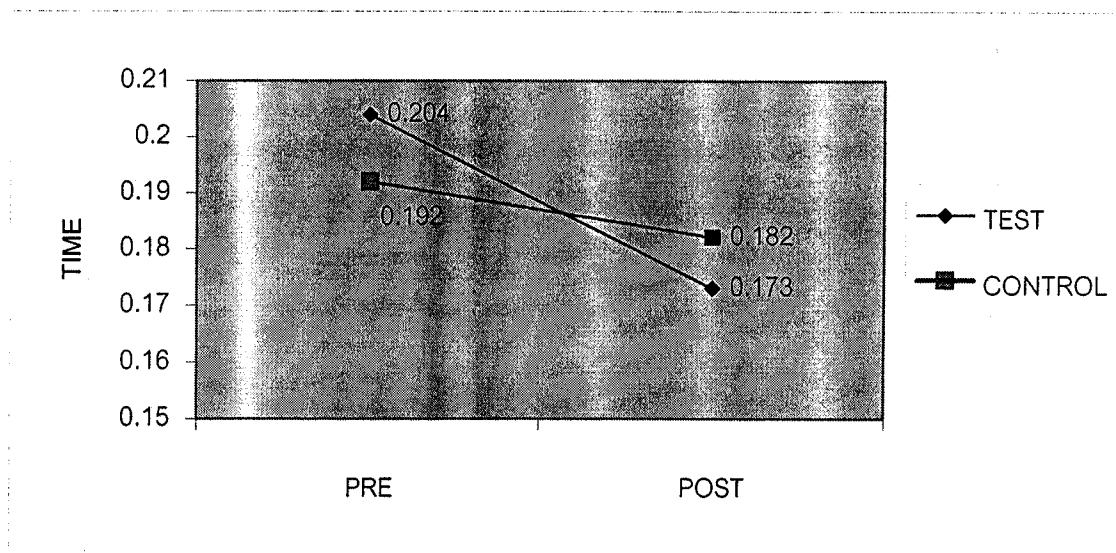

ภาพที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยของความมั่นใจเฉพาะอย่างทีระดับร้อยละ 50 ร้อยละ 75 และ ร้อยละ 100 ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

จากภาพที่ 3 แสดงให้เห็นว่าความมั่นใจเฉพาะอย่างในระดับร้อยละ 50 ของกลุ่มทดลองก่อนการทดลองมีค่า 0.281 ภายหลังจากการทดลองมีค่าลดลงเป็น 0.248 และความมั่นใจเฉพาะอย่างในระดับร้อยละ 50 ของกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองมีค่า 0.290 และภายหลังจากเพิ่มขึ้นเล็กน้อยมีค่าเป็น 0.292

ความมั่นใจเฉพาะอย่างในระดับร้อยละ 75 ของกลุ่มทดลองว่าก่อนการทดลองมีค่า 0.238 ภายหลังจากการทดลองมีค่าลดลงเป็น 0.220 และความมั่นใจเฉพาะอย่างในระดับร้อยละ 75 ของกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองมีค่า 0.218 และมาภายหลังจากการทดลองมีค่าลดลงเล็กน้อยเป็น 0.217

ความมั่นใจเฉพาะอย่างในระดับร้อยละ 100 ของกลุ่มทดลองก่อนการทดลองมีค่า 0.204 ภายหลังจากการทดลองมีค่าลดลงเป็น 0.193 และความมั่นใจเฉพาะอย่างในระดับร้อยละ 100 ของกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองมีค่า 0.192 และภายหลังจากการทดลองมีค่าไม่เปลี่ยนแปลงเลยเป็น 0.192

ภาพที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยของเวลาของการตอบสนองและค่าเฉลี่ยเวลาของการตอบสนองในกลุ่มทดลองและในกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

จากภาพที่ 4 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของเวลาของการตอบสนองในกลุ่มทดลองก่อนการทดลองมีค่า 0.204 ภายหลังจากการทดลองมีค่าลดลงเป็น 0.173 และค่าเฉลี่ยของเวลาของการตอบสนองในกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองมีค่า 0.192 และภายหลังจากการทดลองมีค่าลดลงเป็น 0.182

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การทดสอบความมั่นใจเฉพาะอย่าง

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลความมั่นใจเฉพาะอย่างที่ระดับร้อยละ 50 ร้อยละ 75 และ ร้อยละ 100 ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์หาความแตกต่างโดยวิธีการ t-test ดังนี้

การทดสอบความแตกต่างของความมั่นใจเฉพาะอย่างของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง

ตารางที่ 3 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความมั่นใจเฉพาะอย่างที่ระดับ ร้อยละ 50

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	<i>N</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>df</i>	<i>p</i>
กลุ่มทดลอง	0.281	15	0.105			
				-0.298	28	0.768
กลุ่มควบคุม	0.290	15	0.058			

$p < .05$

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าความมั่นใจเฉพาะอย่างที่ระดับร้อยละ 50 ในกลุ่มที่ได้ รับการนวดแบบไทยประยุกต์กับกลุ่มที่ไม่ได้รับการนวด ก่อนการทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความมั่นใจเฉพาะอย่างที่ระดับ ร้อยละ 75

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	<i>N</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>df</i>	<i>p</i>
กลุ่มทดลอง	0.238	15	0.079			
				0.957	28	0.347
กลุ่มควบคุม	0.218	15	0.029			

$p < .05$

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าความมั่นใจเฉพาะอย่างที่ระดับร้อยละ 75 ในกลุ่มที่ได้ รับการนวดแบบไทยประยุกต์กับกลุ่มที่ไม่ได้รับการนวด ก่อนการทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความมั่นใจเฉพาะอย่างที่ระดับ ร้อยละ 100

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	N	SD	t	df	p
กลุ่มทดลอง	0.205	15	0.064			
				0.752	28	0.458
กลุ่มควบคุม	0.192	15	0.017			

$p < .05$

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าความมั่นใจเฉพาะอย่างที่ระดับร้อยละ 100 ในกลุ่มที่ ได้รับการนวดแบบไทยประยุกต์กับกลุ่มที่ไม่ได้รับการนวด ก่อนการทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป จากตารางที่ 3 ถึงตารางที่ 5 แสดงว่าก่อนการทดลองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีความมั่นใจเฉพาะอย่างทุกระดับแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดง ว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความเท่าเทียมกันตั้งแต่ก่อนการทดลอง

การทดสอบความแตกต่างของความมั่นใจเฉพาะอย่างระหว่างกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุมภายหลังการทดลอง

ตารางที่ 6 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความมั่นใจเฉพาะอย่างที่ระดับ ร้อยละ 50

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	N	SD	t	df	p
กลุ่มทดลอง	0.248	15	0.116			
				-1.271	28	0.214
กลุ่มควบคุม	0.292	15	0.066			

$p < .05$

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่าความมั่นใจที่ระดับร้อยละ 50 ในกลุ่มที่ได้รับการนวดแบบไทยประยุกต์กับกลุ่มที่ไม่ได้รับการนวดภายหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 7 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความมั่นใจเฉพาะอย่างที่ระดับร้อยละ 75

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	<i>N</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>df</i>	<i>p</i>
กลุ่มทดลอง	0.220	15	0.087			
				0.106	28	0.917
กลุ่มควบคุม	0.217	15	0.034			

$p < .05$

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าความมั่นใจเฉพาะอย่างที่ระดับร้อยละ 75 ในกลุ่มที่ได้รับการนวดแบบไทยประยุกต์ กับกลุ่มที่ไม่ได้รับการนวดภายหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 8 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความมั่นใจเฉพาะอย่างที่ระดับร้อยละ 100

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	<i>N</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>df</i>	<i>p</i>
กลุ่มทดลอง	0.193	15	0.067			
				0.056	28	0.956
กลุ่มควบคุม	0.192	15	0.017			

$p < .05$

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่าความมั่นใจเฉพาะอย่างที่ระดับร้อยละ 100 ในกลุ่มที่ได้รับการนวดแบบไทยประยุกต์ กับกลุ่มที่ไม่ได้รับการนวดภายหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความมั่นใจเฉพาะอย่างของกลุ่มทดลอง
ก่อนและหลังการทดลอง**

ตารางที่ 9 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความมั่นใจเฉพาะอย่างที่ระดับ
ร้อยละ 50

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	N	SD	t	df	p
ก่อน	0.281	15	0.105			
				5.766	14	0.000
หลัง	0.248	15	0.115			

$p < .05$

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่าความมั่นใจเฉพาะอย่างที่ระดับร้อยละ 50 ภายในกลุ่ม
ที่ได้รับการนวดแบบไทยประยุกต์ ก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 10 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความมั่นใจเฉพาะอย่างที่ระดับ
ร้อยละ 75

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	N	SD	t	df	p
ก่อน	0.238	15	0.079			
				4.003	14	0.001
หลัง	0.220	15	0.087			

$p < .05$

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าความมั่นใจเฉพาะอย่างที่ระดับร้อยละ 75 ภายใน
กลุ่มที่ได้รับการนวดแบบไทยประยุกต์ ก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 11 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความมั่นใจเฉพาะอย่างที่ระดับร้อยละ 100

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	N	SD	t	df	p
ก่อน	0.204	15	0.064			
				5.433	14	0.000
หลัง	0.193	15	0.067			

$p < .05$

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่าความมั่นใจเฉพาะอย่างที่ระดับร้อยละ 100 ภายในกลุ่มที่ได้รับการนวดแบบไทยประยุกต์ ก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความมั่นใจเฉพาะอย่างของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

ตารางที่ 12 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความมั่นใจเฉพาะอย่างที่ระดับร้อยละ 50

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	N	SD	t	df	p
ก่อน	0.290	15	0.058			
				-.301	14	0.768
หลัง	0.292	15	0.066			

$p < .05$

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่าความมั่นใจเฉพาะอย่างที่ระดับร้อยละ 50 ภายในกลุ่มที่ไม่ได้รับการนวด ก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 13 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความมั่นใจเฉพาะอย่างทีระดับ
ร้อยละ 75

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	N	SD	t	df	p
ก่อน	0.218	15	0.029			
หลัง	0.217	15	0.034	0.104	14	0.918

$p < .05$

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่าความมั่นใจเฉพาะอย่างทีระดับร้อยละ 75 ภายในกลุ่มที่ไม่ได้รับการนัด ก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทีระดับ .05

ตารางที่ 14 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความมั่นใจเฉพาะอย่างทีระดับ
ร้อยละ 100

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	N	SD	t	df	p
ก่อน	0.192	15	0.017			
หลัง	0.192	15	0.017	0.000	14	-

$p < .05$

จากตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการทดสอบทั้งสองครั้งมีค่าเท่ากันจึงไม่สามารถคำนวณระดับนัยสำคัญได้เพราะค่า t มีค่าเป็น 0 แสดงให้เห็นว่าความมั่นใจเฉพาะอย่างทีระดับร้อยละ 100 ภายในกลุ่มที่ได้รับการนัดก่อนการทดลองกับหลังการทดลองไม่แตกต่างกันซึ่งสามารถสรุปได้ว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทีระดับ .05

การทดสอบเวลาของการตอบสนอง

ผู้วิจัยได้เพิ่มเติมการวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักการทางสถิติ คือเปรียบเทียบการทดสอบเวลาของการตอบสนองก่อนการทดลองเพื่อพิสูจน์ว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องของเวลาของการตอบสนอง

ตารางที่ 15 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของเวลาของการตอบสนอง ก่อนการทดลองในกลุ่มที่ได้รับการนวดแบบไทยประยุกต์ กับในกลุ่มที่ไม่ได้รับการนวด

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	<i>N</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>df</i>	<i>p</i>
กลุ่มทดลอง	0.204	15	0.064			
				0.752	28	0.458
กลุ่มควบคุม	0.192	15	0.017			

$p < .05$

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่าผลของเวลาของการตอบสนองก่อนการทดลองในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยทางสถิติที่สำคัญที่ระดับ .05

จากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความแตกต่างของกลุ่มที่ได้รับการนวดแบบไทยประยุกต์กับกลุ่มที่ไม่ได้รับการนวด โดยใช้วิธีการ t-test independent ซึ่งปรากฏในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 แสดงผลการทดสอบหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเวลาของการตอบสนอง ภายหลังจากการทดลองในกลุ่มที่ได้รับการนวดแบบไทยประยุกต์ กับกลุ่มที่ไม่ได้รับการนวด

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	<i>N</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>df</i>	<i>p</i>
กลุ่มทดลอง	0.173	15	0.019			
				-1.387	28	0.176
กลุ่มควบคุม	0.182	15	0.018			

$p < .05$

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่าเวลาของการตอบสนองภายหลังจากการทดลอง ในกลุ่มที่ได้รับการนวดกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการนวดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ต่อมาผู้วิจัยได้นำข้อมูลเวลาของการตอบสนองมาทำการทดสอบหาความแตกต่างกันภายในกลุ่มก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยจะทดสอบโดยใช้สถิติ t-test dependent ซึ่งปรากฏในตารางที่ 17 ดังนี้

ตารางที่ 17 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเวลาของการตอบสนองก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง ในกลุ่มที่ได้รับการนวดแบบไทยประยุกต์

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	<i>N</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>df</i>	<i>p</i>
ก่อน	0.204	15	0.064			
				1.789	14	0.095
หลัง	0.173	15	0.019			

$p < .05$

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่าเวลาของการตอบสนองในกลุ่มที่ได้รับการนวดก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 18 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเวลาของการตอบสนองก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง ในกลุ่มที่ไม่ได้รับการนวด

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	<i>N</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>df</i>	<i>p</i>
ก่อน	0.192	15	0.017			
				1.930	14	0.074
หลัง	0.182	15	0.018			

$p < .05$

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่าเวลาของการตอบสนองในกลุ่มที่ไม่ได้รับการนวด ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุดท้ายผู้วิจัยได้นำค่าเฉลี่ยของเวลาของการตอบสนองภายหลังการนวดและความมั่นใจเฉพาะอย่างทีระดับต่าง ๆ มาหาความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยวิธีการ (Pearson product-moment correlation) ปรากฏในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเวลาของการตอบสนองของมือต่อแสงกับความมั่นใจ เฉพาะอย่างในระดับร้อยละ 50 ร้อยละ 75 และร้อยละ 100 ก่อนการทดลอง

	RT	SE50%	SE75%	SE100%
RT		.879* (p=.000)	.951* (p=.000)	1.000* (p=.000)
SE50%	.879* (p=.000)	-	.921* (p=.000)	.879* (p=.000)
SE75%	.951* (p=.000)	.921* (p=.000)	-	.951* (p=.000)
SE100%	1.000* (p=.000)	.879* (p=.000)	.951* (p=.000)	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 19 พบว่ามีความสัมพันธ์กันของตัวแปรค่าเฉลี่ยเวลาของการตอบสนองกับความมั่นใจเฉพาะอย่างในระดับร้อยละ 50 ระดับร้อยละ 75 และระดับร้อยละ 100 โดยเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และพบว่ามีความสัมพันธ์กันเองระหว่างความมั่นใจที่ระดับร้อยละ 50 ร้อยละ 75 และร้อยละ 100 ที่ระดับ .05

ตารางที่ 20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเวลาของการตอบสนองของมือต่อแสงกับความมั่นใจเฉพาะอย่างในระดับร้อยละ 50 ร้อยละ 75 และร้อยละ 100 ภายหลังจากทดลอง

	RT	SE50%	SE75%	SE100%
RT	-	-0.250 ($p=0.370$)	-0.203 ($p=0.469$)	-0.117 ($p=0.679$)
SE50%	-0.250 ($p=0.370$)	-	0.937* ($p=0.000$)	0.874* ($p=0.000$)
SE75%	-0.203 ($p=0.469$)	0.937* ($p=0.000$)	-	0.956* ($p=0.000$)
SE100%	-0.117 ($p=0.679$)	0.874* ($p=0.000$)	0.956* ($p=0.000$)	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 20 พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร้ความสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 จำนวน 3 คู่ คือเวลาของการตอบสนองกับความมั่นใจเฉพาะอย่างในระดับร้อยละ 50 เวลาของการตอบสนองกับความมั่นใจเฉพาะอย่างในระดับร้อยละ 75 เวลาของการตอบสนองกับความมั่นใจเฉพาะอย่างในระดับร้อยละ 100 แต่เมื่อพิจารณาค่าสหสัมพันธ์พบว่า มีค่าเป็นลบทั้ง 3 คู่ ส่วนคู่อื่นมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าสหสัมพันธ์เป็นบวก